

SỞ GIÁO DỤC ĐÀO TẠO QUẢNG NAM

TRƯỜNG THPT TRẦN PHÚ

BÁO CÁO THAM LUẬN VỀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG

DẠY – HỌC ĐẠI TRÀ MÔN TIẾNG ANH

I. Lí do chọn đề tài:

Tiếng anh là ngoại ngữ có vai trò rất quan trọng trong xu thế hội nhập toàn cầu. Nó là một trong những ngôn ngữ quốc tế được nhiều quốc gia tổ chức dạy học và sử dụng nhất thế giới hiện nay. Vì là ngôn ngữ quốc tế nên môn Tiếng anh không những cung cấp kiến thức, văn hóa, kỹ năng giao tiếp mà nó còn là một công cụ rất quan trọng trong học tập nghiên cứu và làm việc hợp tác trong xu thế hội nhập toàn cầu ngày nay. Nhận thức được điều này, Chính phủ, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã chỉ đạo, triển khai dạy học Tiếng anh (cùng với một vài ngoại ngữ khác) ở tất cả các cấp học phổ thông và là môn thi bắt buộc trong kỳ thi tốt nghiệp trung học phổ thông.

Tuy được quan tâm rất nhiều, nhưng kết quả chất lượng dạy học ngoại ngữ vẫn còn rất thấp, chưa đạt yêu cầu. Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2008-2020 do Bộ Giáo dục và Đào tạo Việt Nam đề cử, được chính phủ phê duyệt vào năm 2008, đã được Bộ giáo dục và Đào tạo tổng kết, đánh giá là không đạt so với những yêu cầu đề ra. Bên cạnh đó, theo kết quả thi tốt nghiệp THPT các năm gần đây, môn Tiếng anh thường là môn có điểm số thấp nhất trong các môn thi, điểm trung bình môn thi thường dưới 5.0; riêng năm 2021, điểm trung bình thi tốt nghiệp môn Tiếng anh là 5,84, nhưng cũng có tới 40,27% học sinh có điểm thi dưới 5.0.

Tại sao lại như vậy? Có thể nói rằng, đặc thù học ngôn ngữ là nên học từ khi người học còn bé và phải thực hành giao tiếp hằng ngày, mà hai điều này đều còn thiếu với hầu hết người học Tiếng anh ở Việt nam hiện nay, nên nó gây ra nhiều khó khăn cho học sinh nhất là học sinh ở nông thôn Việt Nam. Bên cạnh đó, những bất cập về năng lực giáo viên, nguồn tài liệu học tập chính thống, cách kiểm tra đánh giá, ý thức học tập của người học,... cũng là những nguyên nhân quan trọng ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng dạy học đại trà môn Tiếng anh cho học sinh, chẳng hạn như các thể hệ học sinh hiện nay của trường THPT Trần Phú, tỉnh Quảng Nam.

Làm thế nào để nâng cao chất lượng dạy – học đại trà môn Tiếng anh không chỉ là câu hỏi của xã hội, của các cấp quản lý, mà còn là vấn đề làm tôi luôn trăn trở. Trong bài tham luận này, tôi sẽ trình bày một số giải pháp để nâng cao chất lượng đại trà môn Tiếng anh tại trường THPT Trần Phú, tỉnh Quảng Nam.

II. Một số biện pháp nâng cao chất lượng dạy – học đại trà môn Tiếng anh:

Trước hết, phải có thay đổi từ người dạy. Giáo viên phải vững về chuyên môn nghiệp vụ, thường xuyên trao dồi kiến thức, kỹ năng, ứng dụng công nghệ thông tin; đổi mới phương pháp dạy học và các hình thức kiểm tra đánh giá theo hướng lấy người học làm

trung tâm và khi đánh giá, chú ý sự tiến bộ của người học; tạo môi trường học tập công bằng, khách quan và hòa đồng; khích lệ, phát huy sự chủ động, sáng tạo của học sinh; thực hiện tốt vai trò người hướng dẫn, người truyền cảm hứng cho học sinh. Cụ thể nên chú trọng một số việc sau:

- Trao đổi, học tập kiến thức qua đồng nghiệp, mạng Internet, các khóa học qua mạng hoặc các lớp bồi dưỡng do các cấp quản lý tổ chức để nâng cao chuyên môn nghiệp vụ, đáp ứng yêu cầu dạy học trong tình hình mới.

- Giáo dục cho học sinh thấy tầm quan trọng của việc học Tiếng anh thông qua những ví dụ thực tế; giáo dục tinh thần vượt khó, nỗ lực trong học tập nhất là kiên trì trong việc học Tiếng anh qua những ví dụ thực tế, video clips truyền cảm hứng. Qua đó, giúp học sinh có thêm nghị lực, quyết tâm học tập để đạt được những mục tiêu của mình.

- Tìm hiểu đối tượng học sinh, về hạnh kiểm cũng như chất lượng học tập bộ môn thông qua kết quả ở năm học trước và đầu năm học mới. Kiểm tra thường xuyên ở đầu tuần học thứ ba để đánh giá khả năng học tập và hiệu quả của quá trình tổ chức dạy học của giáo viên và học sinh qua hai tuần đầu năm học. Từ đó kịp thời điều chỉnh quá trình dạy học cũng như thay đổi, bổ sung biện pháp, cách thức tổ chức các hoạt động giáo dục phù hợp thực tế từng lớp học, nhằm nâng cao chất lượng dạy học.

- Luôn là người bạn đồng hành, luôn sẵn sàng chia sẻ, giúp đỡ học sinh. Bên cạnh đó, giáo viên hướng dẫn học sinh cách tự học ở nhà bằng cách tận dụng mạng Internet để tra cứu, tìm hiểu từ các tài liệu học tập chính thống miễn phí như các bộ sách Destinations, Solutions, Ielts, ... từ các từ điển quốc tế như Oxford, Longman, Cambridge Dictionary,...; khuyến khích học sinh tham gia các nhóm học tập, câu lạc bộ Tiếng anh của trường Trần Phú hoặc các câu lạc bộ Tiếng anh khác; hoặc nếu có khả năng, học sinh có thể đăng ký học các khóa học qua mạng chất lượng có trả phí. Từ đó nâng cao kiến thức, kỹ năng và sự tự tin cho học sinh khi học và thực hành Tiếng anh.

- Thiết kế bài học khoa học, ứng dụng công nghệ thông tin, tăng cường thiết kế và sử dụng giáo án power point để các tiết học sinh động và giúp học sinh dễ ghi nhớ cũng như thực hành kiến thức. Chú trọng cập nhật kiến thức mới, liên môn, kiến thức xã hội; thiết kế lại nội dung, các dạng bài tập cho phù hợp thực tế và tránh tình trạng học sinh chỉ chép đáp án từ sách giải mà không làm việc trong giờ học. Trong kế hoạch bài dạy, giáo viên thường xuyên giao một phần việc học sinh thực hiện ở nhà trước khi học ở lớp, nhất là các nội dung lý thuyết hoặc thu tập tài liệu, kiến thức, hay chuẩn bị báo cáo trước lớp (bằng miệng hay kết hợp powerpoint), chuẩn bị thực hành sản phẩm trên lớp (có thể là các báo cáo hoặc tranh ảnh, video clips,..). Việc này cũng giúp học sinh chủ động tìm hiểu, nắm bắt một phần kiến thức sắp học, thuận lợi cho việc tham gia vào quá trình học và cũng là biến người học thành trung tâm trong quá trình dạy học, gây hứng thú cho học sinh, góp phần nâng cao chất lượng giờ học cũng như việc khắc sâu và mở rộng kiến thức cho người học.

- Thiết kế bài tập bám sát (mỗi tuần có khoảng 2 bài tập: một về từ vựng, phát âm, dấu nhấn, một về ngữ pháp) ở dạng file word (sau đó phải có đáp án và giải thích đáp án)

hoặc E-learning (có tương tác sẵn) cho học sinh tự luyện tập thêm ở nhà qua nhóm zalo bộ môn đã lập từ đầu năm học để giúp củng cố thêm kiến thức và kỹ năng làm các dạng bài tập phổ biến hiện hành, cũng là góp phần giúp học sinh cải thiện điểm số trong các bài kiểm tra thường xuyên, định kỳ. Từ đó, giúp học sinh tự tin và tích cực, chủ động hơn trong học tập.

- Đa dạng hóa các hình thức kiểm tra, đánh giá học sinh. Đối với kiểm tra miệng: có thể kiểm tra bài cũ, hoặc ngay trong hoạt động bài mới (nhưng học sinh đã được giao phần việc ở nhà) có thể dạng viết hoặc nói hoặc nghe nói, hoặc có thể chấm sản phẩm; về kiểm tra thường xuyên: có thể kiểm tra kỹ năng nói, nghe, đọc, viết, hay sử dụng từ vựng ngữ pháp trực tiếp trên lớp, hoặc chấm sản phẩm; về kiểm tra định kỳ: theo ma trận, đặc tả do Tổ chuyên môn thống nhất có sự phê duyệt của Nhà trường đối với kiểm tra giữa kỳ, và do Sở quy định đối với kiểm tra cuối kỳ. Kiểm tra phải khoa học, công bằng, nghiêm túc, sử dụng phần mềm Master Test để làm nhiều đề, tránh tình trạng copy, chò bạn bè bày khi kiểm tra. Sau kiểm tra, phải đánh giá, nhận xét cụ thể, cần xem xét, ghi nhận sự tiến bộ của học sinh, dù là rất nhỏ. Đồng thời, từ đó có thể điều chỉnh quá trình dạy học cho phù hợp, hiệu quả hơn.

Thứ hai, thay đổi từ người học là vô cùng quan trọng trong việc nâng cao chất lượng giáo dục đại trà. Trên cơ sở sự thay đổi tích cực mang tính người truyền cảm hứng, người tổ chức, người dẫn đường, và người đồng hành của giáo viên thì bản thân học sinh cũng phải thay đổi theo hướng tích cực, chủ động, sáng tạo vì người học là trung tâm của quá trình dạy học. Cụ thể nên chú trọng vào một số việc sau:

- Nhận thức đúng tầm quan trọng của việc học nói chung và học Tiếng anh nói riêng.
- Đặt mục tiêu và có kế hoạch, biện pháp cụ thể cho việc học Tiếng anh theo từng giai đoạn như hằng ngày, tuần, tháng hay năm và cố gắng đạt mục tiêu đó. Chẳng hạn như mục tiêu bổ sung từ vựng hằng ngày hoặc cải thiện kiến thức xã hội, từ vựng qua việc đọc tài liệu như báo CNN, BBC News, Saigon Times,...; cải thiện kỹ năng nghe, nói qua việc nghe các video học tập trên youtube hay bản tin Tiếng anh hằng ngày trên mạng, TV.

- Chú ý bài trên lớp và tích cực tham gia các hoạt động dạy học trên lớp cũng như soạn bài, chuẩn bị bài học mới, làm bài tập ở nhà mà giáo viên đã yêu cầu.

- Tăng cường tham gia các nhóm học tập, câu lạc bộ Tiếng anh, ... để trao đổi kiến thức, kỹ năng học tập, làm việc nhóm.

Cuối cùng là, tranh thủ sự ủng hộ của các cấp quản lý, phụ huynh học sinh, và các lực lượng xã hội khác trong việc tạo điều kiện thuận lợi để đổi mới phương pháp dạy học, kiểm tra đánh giá học sinh nhằm cải thiện chất lượng dạy học đại trà. Cụ thể, chú trọng vào một số việc sau:

- Nhà trường đã tăng cường cơ sở vật chất cho việc dạy học Tiếng anh như có 4 máy cassette, tất cả các phòng học đều có smart tivi, thuận tiện cho việc dạy học bằng power point.

- Nhà trường đã có 1 tiết học bám sát hằng tuần ở tất cả các khối lớp để có thêm thời gian luyện tập kiến thức bám sát theo bài học cho học sinh.

- Phụ huynh cũng tạo điều kiện để học sinh có kết nối mạng wifi để học sinh có thể học ở nhà, hay trao đổi về nội dung học tập, bài tập, tài liệu mà giáo viên giao trước qua nhóm zalo học tập bộ môn.

- Nhà trường và gia đình tạo điều kiện để học sinh tham gia câu lạc bộ Tiếng anh ở trường.

III. Kết quả:

Năm học 2021- 2022, tôi được phân công giảng dạy các lớp 11/1, 11/2, 12/1, 12/2. Qua việc áp dụng các giải pháp đã nêu trên, tôi nhận thấy hầu hết học sinh tích cực trong học tập và chất lượng bộ môn đã dần có cải thiện. Điểm bình quân bài kiểm tra thường xuyên lần hai cao hơn đầu năm , và điểm kiểm tra giữa kỳ 1 cũng cao hơn.

Bảng thống kê trung bình điểm kiểm tra của các lớp

STT	Lớp	KTtx LẦN 1	KTtx LẦN 2	KTgk1	Ghi chú
1	11/1	7,0	7,5	8,1	
2	11/2	5,6	6,1	6,2	
3	12/1	7,6	7,7	8,3	
4	12/2	6,2	6,5	6,9	

IV/ Kết luận:

Day học là cả quá trình lâu dài. Quá trình này chịu tác động của nhiều đối tượng như người dạy, người học, chương trình, môi trường gia đình, xã hội và cả những yếu tố khách quan khác như dịch bệnh. Chất lượng giáo dục mà nhất là chất lượng dạy học đại trà cũng vì thế mà có thể thay đổi qua một đêm. Tuy nhiên, nếu chúng ta không thay đổi, ngay từ trong nhận thức đến hành động thực tiễn thì không thể mong cải thiện chất lượng dạy học trong thời kỳ mới, đáp ứng được yêu cầu ngày càng cao của giáo dục trong nước cũng như xu thế của thế giới. Sự thay đổi này yêu cầu đến từ nhiều phía như các cấp quản lý, chương trình, điều kiện cơ sở vật chất, điều kiện kinh tế xã hội, bản thân học sinh, v.v., nhưng trên hết, bản thân thiết nghĩ phải là chính từ các giáo viên. Bởi chính giáo viên là người trực tiếp tác động hàng ngày đến các em dưới góc độ không những giáo dục kiến thức đơn thuần mà còn ở góc độ giáo dục nhân cách, tư tưởng, đạo đức, lối sống, hướng nghiệp, ước mơ, hoài bão cho học sinh. Bản thân đã có những giải pháp để nâng cao chất lượng giáo dục bộ môn tại đơn vị. Tuy nhiên, bản thân cũng còn nhiều hạn chế, nhất là về khả năng linh hoạt, tiếp cận tâm lý tuổi trẻ hiện nay, nên rất mong quý vị đóng góp ý kiến cho tham luận này để bản thân có thể áp dụng hiệu quả hơn trong việc nâng cao chất lượng giáo dục đại trà môn Tiếng anh.

Người viết: Huỳnh Đức Tiền